

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

ГРАД ЛОЗНИЦА

**ПРОЦЕНА УГРОЖЕНОСТИ
ГРАДА ЛОЗНИЦЕ**

Лозница, март 2011. године

Садржај процене угрожености

1. Уводни део

1.1 Положај и карактеристике града Лознице

1.2 Становништво

1.3 Материјална и културна добра и животна средина

1.4 Саобраћајно – техничка инфраструктура

2. Врсте, интензитет и последице деловања ванредних ситуација

2.1 Природне опасности

2.1.1 Поплаве

2.1.2 Земљотреси

2.1.3 Клизишта и одрони

2.1.4 Снег

2.1.5 Ветар

2.1.6 Град

2.1.7 Суша

2.1.8 Мраз

2.1.9 Пожари

2.1.10 Биолошке опасности

2.2 Техничко – технолошке опасности

2.2.1 Хемиске опасности

2.2.2 Саобраћајни удеси

2.2.3 Остале опасности

2.3 Ратна дејства и тероризам

3. Могуће последице и потребе за заштиту од ванредних ситуација

4. Снаге и средства за заштиту и спасавање

5. Закључне оцене

1. УВОДНИ ДЕО

Подручје града Лознице простире се у западном делу Републике Србије и захвата површину од 612 км² са 54 насељена места. На западној страни границу града чини река Дрина, са северне и источне стране је територија града Шапца, са југозападне територија општине Мали Зворник а са јужне територија општине Крупањ.

Подручје града Лознице спада у подручја где су нарочито изражени ниско брежуљкасти (100 до 200 м. н.в.) и средње брежуљкасти терени (200 до 300 м. н.в.) укупне територије.

Ниско брежуљкасти захватају 49% укупне територије а брежуљкасти 31%. Високо брежуљкасти (300 до 400 м н.в.) чини 10%, брдовито брежуљкасти (400 до 500 м. н.в.) чини 4%, брдовити терен (преко 500 м. н. в.) чини 4% а равничарски (до 100 м. н. в.) чини 2 % укупне територије града. Највиша тачка има квоту 779 м. (Црни врх) и налази се на планини Гучево, док је најнижа 98 м. и налази се на крајњем северу града и покрива приобални појас реке Дрине. У погледу рељефа могу се издвојити три морфолошки изразите целине:

- на југозападу подручје Подрињских планина испресецано бројним планинским токовима изнад којих се дижу стрме долинске стене а чине га планине Гучево и Борања;

- на североистоку подручје брежуљкастих узвишења чини га планина Цер са Иверком која представља карактеристично хорте узвишење, испресецано је водотоцима који отичу Лешничком реком и реком Јадар;

- остали део са равничарским и валовито брежуљкастим теренима чини долина реке Дрине и њених притока.

На подручју града налази се већи број типова земљишта који се међусобно разликују по морфолошким, физичким и хемијским и производним особинама. Распрострањена земљишта на овом подручју припадају раздели аутоморфних земљишта око 28% и хидроморфних 72%. Групу аутоморфних земљишта чине еутрични комбисол-гајњача заступљен на око 1.000 ха, еутрични комбисол у лесивирању заступљен на 810 ха, калко комбисол - смеђе земљиште на кречњаку распрострањено на 13.400 ха и дистрични комбисол - смеђе скерлетоидно земљиште заступљено на 1.950 ха. У групу хидроморфних земљишта спада флувисол иловести- алувијум иловести на 10.460 ха, флувисол песковити - алувијум песковити на 910 ха, псеудоглеј на 22.566 ха и параподзоласто земљиште са скерлетом на око 10.125 ха.

На подручју града урађена је комасација на површини од 6.672 ха. Комасационо подручје обухвата 13 насеља. У оквиру комасације створени су услови за спровођење хидротехничких мелиорација изградњом каналске мреже у дужини од 31.165 м (до сада реализовано 16.167 м канала).

1.1 Положај и карактеристике града Лознице

Клима је умерено-континентална условљена је радијационим режимом, локалним и топографским особинама и режимом опште атмосферске ситуације. Преовлађују антициклонске форме. Отворена према западу и северозападу и тиме изложена претежно влажним струјама град Лозница добија и нешто већу количину падавина у односу на околне територије. Релативно просторна територија града Лознице у појединим својим деловима добија различиту количину падавина. Ове разлике настају углавном под утицајем рељефа, односно надморске висине. Са порастом надморске висине повећава се годишња сума падавина. На профилу Лешница – Текериш ово повећање износи у просеку 43 мм на сваких 100 м висине, а на профилу Бања Ковиљача – Зајача 93 мм. Према томе у долини Дрине, Јадра и Лешнице годишње се у просеку излучи 800 – 900 мм, док побрђе и планински делови територије града Лозница добију у току године од 100 – 1200 мм падавина. У односу на околне градове Лозница са 820 мм добија већу количину падавина од Шапца (634мм), Богатића (724мм), Ваљева (736мм), Бијељине (781мм) а мању од Крупања(926мм),

Зворника(902мм) и Љубовије (849мм). Средња годишња количина падавина износи 820 мм, односно минимална количина падавина се појављује у јуну са 94.4мм, а затим у мају са 85.7мм.

У сливу река Јадар, Штира и Лешница налазе се веће површине под шумском вегетацијом а такође постоје и делови територије под пашњацима и ораничним површинама. Ови делови су захваћени ерозивним процесима у већој или мањој мери зависно од локалитета. У сливу ових река изражени су ерозивни процеси од I до V категорије.

Ваздушне масе са запада углавном доносе падавине лети у виду пљуска и града а јесен карактерише вишедневно падање кише. Ваздушне масе са севера углавном доносе снег а у осталом периоду утичу на пад температуре. Преовлађујуће струјање ваздушних маса у Лозници је из правца југозапада, а затим северни ветар, северозападни и западни ветар. Најмању учесталост има југоисточни ветар. Највеће брзине измерене су при ветровима са севера, северозапада и запада и износе 87.8 км/х. Олујних ветрова у Лозници има веома мало и јављају се у просеку два пута годишње.

1.2 Становништво

По попису становништва из 2002. године град Лозница има 86413 становника односно 141 становник на 1 км² укупан број домаћинстава износи 28077 од чега 6751 у градском језгру Лознице а најмањи број домаћинстава до 100 имају месне заједнице Шурице, Филиповићи, Слатина, Симино Брдо, Помијача, Милина, Каменица, Јошева, Доња Сипуља, Горња Сипуља, Горња Борина. Остале месне заједнице имају преко 300 домаћинстава. Градско становништво чини 48,0 %, а сеоско 52%. Према националној структури највећи део становништва 96,9% чине Срби, а остатак Муслимани, Роми, Хрвати, Црногорци, Мађари и др. У образовној структури становништва доминантно учешће има становништво са средњим образовањем и њихов учинак износи 45%, учешће са вишим и високим образовањем износи 8%, што је неповољније у односу на републички просек, док су са образовањем нижим од основног заступљени са 23%, а са основним са 22% тако да су оба показатеља на нивоу републичког просека.

1.3 Материјална и културна добра и животна средина

На територији града Лознице постоји више објеката евидентираних непокретних културних добара и то: Манастир Троноша из 14 века, Манастир Чокешина из 15 века, Вукова кућа и етно село Тршић, меморијални комплекс Церска битка у селу Текеришу, Спомен Костурница Гучево, споменик у Драгинцу, Шанац у Лозници, ОШ "Анта Богићевић", Црква Покрова Богородица, споменик Филипу Вишњићу, народна библиотека Вук Караџић, музеј Јадра, галерија Миће Поповића, споменик Јовану Цвијићу, споменик Вуку Караџићу, комплекс Бања Ковиљача. Највећи природни резервати су парк природе „Цер“, строги природни резервати „Цер“ и источна Борања. Борања и Гучево су најинтересантнији шумски потенцијали града Лознице. Богате су шумским заједницама.

Богатство минералних сировина доказује да се производи руда антимон у Зајачи. У Зајачи су инсталирана постројења за обогаћивање руде и топионица са капацитетом од 20000 тона метала. Најпознатија налазишта металних сировина су Зајача, Текериш, Борина и Сипуља. Највеће налазиште неметалних сировина каолитног гранита је Јадранска Лешница. У околини Горње Ковиљаче налази се лежиште кварцног песка црвени поток и лежиште грађевинског камена. Мајдани у експлоатацији налазе се у Јошеви, Лешници, Коренити, Сипуљи, експлоатација речног шљунка и песка из корита реке Дрине и Јадра. Богатство термалном водом налази се у Бањи Ковиљачи и Бањи Бадањи.

Подземне воде се користе преваходно за водоснабдевање становништва Лознице, Бање Ковиљаче и дела насеља града Лознице. Становништво Лознице се снабдева водом за пиће са изворишта „Зеленица“ које се налази на локацији Горња Ковиљача у простору између

железничке пруге Лозница – Зворник и реке Дрине, и изворишта на локацији „Горње Поље“. Укупан капацитет оба изворишта износи 400 л/с. Сеоска подручја се водоснабдевају претежно захватањем вода из бунара, копаних или бушених, а у мањем обиму и каптирањем извора. Највећи каптирани извор се налази у Троноши. На територији града Лознице постоје и сеоски водоводи преко којих се снабдева неколико домаћинстава, поједини засеоци и неколико села. Највећи сеоски водовод на овом подручју је водовод „Дубоко – Гњила – Грнчарско гробље“. Извориште овог водовода налази се у близини Дубоког потока и има капацитет 10-15 л/с. Преко овог водовода снабдевају се насеља Горње и Доње Недељице, Грнчара и део Корените и Руњана. Рударска колонија у Зајачи снабдева се са извора Штире (испод Белега) чија је издашност 5-10 л/с. Главни проблем водоснабдевања у сеоским насељима је квалитет вода. Вода из индивидуалних водозахвата не одговара прописаном Правилнику о водама за пиће а најчешће су оне бактериолошки неисправне. На загађење воде утиче и употреба разних препарата за заштиту биља и непрописно израђене септичке јаме које се користе на већем делу територије за прикупљање фекалних отпадних вода. Насеља сеоског типа за сада немају одвођење отпадних вода. У току је изградња канализационог колектора и изградња пумпне станице на изливу отпадних вода.

Од укупне површине територије града Лозница (612 км²) 16% чине површине јавна земљишта док 84 % чини остало земљиште. На овом простору пољопривреда је доминантна привредна делатност. Пољопривредне површине заузимају 60% укупне територије, шуме 30% укупне територије а неплодно земљиште 7% укупне територије. Расположиве пољопривредне површине су расцепкане и уситњене и недовољно организоване што отежава планирање и развијање пољопривредне производње. У структури укупних пољопривредних површина преовлађују оранице са 81 % док остале пољопривредне површине чине: воћњаци 6.4%, виногради 0.2%, ливаде 2.4 % и пашњаци 10 %. Земљишни типови се разликују и по подручју распрострањања и укупној површини коју заузимају, тако да имамо два типа земљишта: аутоморфни 28 % и хидроморфни 72 %.

На основу података којима тренутно располаже град Лозница могу се предвидети приоритети загађења и заштиту животне средине применом законских оквира за стратешку процену утицаја. То се пре свега односи на управљање комуналним отпадом, испуштање отпадних вода, уништење и сечу шума, оптерећење земљишта, неконтролисану употребу минералног ђубрива и средстава за заштиту биља, емисија загађујућих честица и гасова ваздуха и стање буке и вибрације.

Град Лозница поседује сопствену депонију за одлагање чврстог отпада површине 8,7 ха, а налази се код улива реке Штире у Дрину, удаљена 2 км од града. Отпад се прекрива привремено инертним материјалом. Уређен је пројекат санације и рамедијације постојеће депоније. Планира се отварање нове регионалне депоније као и проширење зоне обавезног одношења чврстог отпада у месним заједницама Горња Ковиљача, Липнички Шор , Јелав и Драгинац. Водотокови на територији града Лознице угрожени су упуштањем непречишћених отпадних вода. Извори загађења вода локализовани су на подручју насеља и привредних објеката. У водотоку Дрине и њене притоке се без икаквог третмана упуштају фекалне и друге отпадне воде. Загађивање подземних вода је пре свега последица примене ђубрива, пестицида, хербицида у пољопривреди, затим процеђивање са неуређених дивљих депонија отпада као и неадекватног третмана септичких јама у свим сеоским насељима. У решавању овог проблема приступило се изради пројекта за пречишћавање отпадних вода а трајно решење проблема се огледа у укључивању насељених места и сеоских насеља на јавну канализацију, забраном изградње нових стамбених , пољопривредних и индустријских објеката и узгој крупне и ситне стоке, употреба хербицида и пестицида у зони санитарне заштите изворишта. Пошто су шумски екосистеми регулатори гасова у атмосфери неконтролисано сечом шума битно се ремети природна равнотежа (формирање клизишта, ерозије земљишта и ствара могућност за нестајање појединих врста флоре и фауна. Некада је у Лозници највећи загађивач ваздуха била хемијска индустрија Вискоза а са престанком рада ове фабрике значајно се побољшао квалитет ваздуха у граду и загађење ваздуха сведено је на

минимум. Емисију загађујућих честица у ваздуху врши саобраћај (СО, No, Pb), и индивидуална грејања. Испитивање класичних загађујућих материја (чађи и укупне таложне материје) у ваздуху обавља се на три места у Лозници. Резултати мерења показују да средње дневне концентracије чађи у зимском периоду на појединим местима прелазе дозвољени ниво од 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ваздуха. Пошто се већина становништва бави пољопривредом постепено се уводи контролисано коришћење средстава за заштиту пољопривредних култура.

Смештајни и угоститељски капацитети су: Хотел „Подриње“ Б.Ковиљача који поседује 240 лежаја са ресторанским капацитетом од 240 места; одмаралиште „Гучево“, располаже са 220 лежаја и ресторанским капацитетом од 240 места; „Специјална болница за рехабилитацију Бања Ковиљача“ располаже са 550 лежаја, два апартмана и ресторанским капацитетом 550 места; Омладинско насеље располаже са 200 лежаја и ресторанским капацитетом од 240 места; одмаралиште „Видиковац“ са 59 лежаја и ресторанским капацитетом од 80 места; одмаралиште „МН Гучево“ за потребе рекреативне наставе и зимског туризма са 130 лежаја и ресторанским капацитетом од 160 места и објекти сеоског туризма.

На територији града Лознице постоји 15 основних школа и 4 средње школе. Основна школа у Лозници има 28 издвојених одељења.

Од значајних јавних служби у Лозници се налази: ЗЦ „Др Миленко Марин“, ветеринарске станице и амбуланте, Центар за социјални рад, полицијска станица са противпожарном службом, управа прихода, Основни суд Лозница, Прекршајни суд Лозница, управа за трезор, РГЗ СКН, пошта, одељење електродистрибуције и банке. Јавна предузећа чији је оснивач Скупштина града су: ЈП „Град“ Лозница, КЈП „Наш Дом“, ЈСП „Лозница“, ЈП „Водовод и канализација“, ЈКП „Топлана“, ЈП „Урбоплан“, ЈП „Дирекција за управљање и развој Бање Ковиљаче“, ЈКП „Паркинг сервис“. Такође је оновала и установе које се баве ванпривредном делатношћу: Предшколска установа „Бамби“, Библиотека Вуковог завичаја, Центар за културу "Вук Карацић", Установа за физичку културу "Лагатор", Туристичка организација града Лознице и Организација црвеног крста. Радне зоне за подручје насеља Лозница дефинисане су у Просторном плану града а у току је израда Генералног плана.

1.3 Саобраћајно - технолошка инфраструктура

Град Лозница има веома добар саобраћајни положај, што му омогућава веома развијена путна мрежа државних, општинских, као и некатегорисаних путева. Саобраћајна инфраструктура је основ економске интеграције. Најзаступљенији је људски саобраћај. Кроз територију града Лознице пролази магистрални пут М-19 Шабац- Лозница и магистрални пут М-4 Лозница – Ваљево – Лазаревац. Укупна дужина магистралних путних праваца на територији града Лознице износи 59,9 км. Укупна дужина регионалних путних праваца Р-113а; Р-210; Р-211; Р-257; Р-127; Р-268; Р-269 износи 81.2 км. Укупна дужина локалних путних праваца је 355 км од чега је са савременим коловозом 193.8 км, са макадамом 155,2 км а дужина земљаног пута је 6 км. Стање комплетне друмске инфраструктуре је незадовољавајуће. Посебно је угрожена безбедност на најважнијим регионалним саобраћајницама с обзиром да су и оне најпрометније. И у нормалним околностима отежано је редовно одржавање путне мреже а нарочито у периоду елементарних непогода. Великим дотоком површинских вода и сливањем одседних поземних вода долазило је до расквашавања и засићења земљишне масе што је проузроковало нарушавање структуре тла чиме су изазвана клизишта, обрушавање земљишних маса, слегање и одцепљење тла. На многим местима одношени су насути слојеви пута или је преко њих навлачена земљана маса. Појава великих вода у периоду месеца јуна с једињене са немарношћу грађана (односно према речним токовима), неадекватно праћење стања инфраструктуре и недостатак средстава за превентивну заштиту водотокова и путева, константан су извор опасности за целу територију града. Град Лозница је донео одлуку о приступању изради ГУП-а за изградњу железничке пруге Ваљево – Лозница за део територије кроз коју ће пролазити.

Електро-енергетска мрежа изграђена је у свим насељеним местима а на критичним локацијама реконструисана. Кроз Стратешки план одрживог развоја као најважнији стратешки циљеви истакнути су: изградња атмосферске и фекалне канализације, регулација речних корита, санација постојећих саобраћајница и њихово међусобно повезивање, изградња нових локалних и некатегорисаних путева, реконструкција електро мреже и др.

2. ВРСТЕ, ИНТЕЗИТЕТ И ПОСЛЕДИЦЕ ДЕЛОВАЊА ВАНРЕДНИХ СИТУАЦИЈА

2.1 Природне опасности

2.1.1 Поплаве

У оквиру природних опасности поплаве су најчешћи облик угрожавања територије града Лознице, уз које се јављају клизишта и одрони тако да су ризици и штете велике. У последњих 10 година територија града Лознице је више пута била захваћена поплавама што је узроковало потребу за предузимањем низа мера на заштити људи и имовине и отклањању последица а постојао је и врло близак ризик од катастрофалних штета. Процењена штета од поплава у 2001. години износила је 192 милиона динара, у 2005. и 2006. години 250 милиона динара, а у 2010. години 178 милиона динара док су индиректне штете знатно веће.

Поплаве на овој територији настају услед изливања веће количине воде или наглог топљења снега, често и комбиновано, тако да се у бујичне токове и реке слије већа количина воде. Пошто су речна корита углавном већим делом неуређена, кривудава, обрасла растињем, велики број природних и вештачких препрека унутар корита, неуједначени падови корита, недовољни отвори мостова и пропуста – плављења и оштећења имовине и других вредности су извесније и учесталије него раније. У односу на досадашње искуство, стање сливова и водотока описани од поплава су следећи:

- река Јадар кроз подручје Лознице протиче кроз плодну долину у дужини од 32 км. У горњем и средњем току ове реке корито је неуређено и при изливању угрожава:

- пољопривредно земљиште и усеве на површини од око 1200 ха (у 30 месних заједница 10 % обрадивог реона овог земљишта) у селима Козјак, Цикоте, Драгинац, Шурице, Ступница, Слатина, Јаребице, Брадић, Брњац, В.Село, Г.Недељице, Д.Недељице и Грнчара,
- угрожава обрадиво пољопривредно земљиште, путне мреже, стамбене и економске објекте, грађевинске објекте у наведеним селима чија је евакуација често неопходна,

- река Дрина тече западном границом територије Лозница и са својим притокама река Лешница, Жеравија и Штира које и појединачно имају капацитет угрожавања, тако да њиховим деловањем може наступити:

- плављење пољопривредног земљишта у долинама у површини од око 5000ха
- плављење домаћинства у речним долинама са око 750 кућа и 150 викендица у насељима Г.Ковиљача, Трбушница, Л.Поље, Л.Шор, Јелав, Лешница и Н.Село
- плављење и прекид локалних путева у долини речних токова
- прекид снабдевања водом за пиће са ризиком од заразе
- прекид снабдевања електричном енергијом и др.

Изузетно велика опасност при поплавама може наступити и у случају одрона земље у речне токове и глављење дрвећа на прилазу река испод мостова и сужења у речним токовима.

Основни подаци о сливним површинама водотока, максималним количинама бујичних вода и дужина главних токова река на територији града Лозница су:

Редни Број	Назив водотока	Површина слива (км ²)	Дужина тока (км)	Максимална количина воде (м ³ /с)
1	Лешничка река	127,73	29	515,44
2	Коренита	66,00	23	77,6
3	Церница	111,00	20	103,0
4	Штира	43,38	15,5	94,56
5	Трбушница	9,78	7	56,33
6	Жеравија	40,26	12,5	36,34
7	Криваја	22,33	13	31

2.1.2 Земљотреси

Територија града налази се у вардарској екстерној субзони која се простира у залеђу динарида, тачније ван зоне примарних утицаја. Ово подручје налази се у зони VII степена МЦС. Подручје Лознице према својим сеизмолошким обележјима је једно од мање сезмички угрожених подручја Србије.

Према подацима земљотреси који су у предходном периоду имали јаче утицаје су:

- Лознички земљотрес, 16.5.1904 епицентар Бања Ковиљача, 6 степени МЦС
- Крупањски земљотрес 16.8.1901 године епицентар Крупањ интензитет 6 степени МЦС
- Крупањски земљотрес 6.1.1905 епицентар Крупањ интензитета 7 степени МЦС
- Такође на овом подручју утицали су земљотреси у ширем окружењу (Фрушка Гора 1930 8 степени МЦС; Лазаревац 24.3.1922 9 степени МЦС; Рудник 15.5.1927 9 степени МЦС; Сребреница 1967 године 8 степени МЦС, Тузла 29.10.1974 године 7 степени МЦС, Мионица 30.9.1998 и Краљево 3.11.2010).

Различити природни и антропогени створени услови могу да утичу на појаву земљотреса. На ширем подручју Лознице постоје изграђене акумулације „Зворник“ и „Бајина Башта“ и на ширем простору њихових акумулационих језера могу да се јаве индуковани земљотреси.

Правилима за грађење, обнову урбаног ткива и реконструкцију објеката дефинисани су услови и елементи као и мере градње. Већина објеката грађене су раније а присутна је и нелегална градња тако да су критеријуми сеизмичког угрожавања не поштују и не испуњавају. При интензитету земљотреса од 8 степени мцс тешко се оштећују старе куће и објекти и објекти зидани од цигле $\frac{1}{4}$ постаје неупотребљива, док су оштећења на објектима ојачана армирано бетонским конструкцијама мања. Ризик од повређивања људи је изузетно велики као и разна оштећења на инсталацијама, инфраструктури и друге директне и индиректне штете.

2.1.3 Клизишта и одрони

Ова кретања најчешће се јављају уз поплаве и земљотресе узрокујући велике материјалне штете. У 2005. и 2006. години на овој територији уз поплаве регистровано је и 687 клизишта која су се појавила на подручју 48 месних заједница и имају карактер елементарне непогоде. Овим клизиштима угрожено је више домаћинстава, путева, електричних водова, пољопривредно и шумско земљиште. У 2006. години дошло је до рушења стамбених објеката који се налазе у самој зони клизања, урушавањем помоћних објеката и оштећењу стамбених објеката. Поред наведених оштећења дошло је и до зарушавања 25 бунара за питку воду и до прекида цевовода за водоснабдевање горњег Јадра услед чега је без воде остало 6 месних заједница. Угрожено је 38 стамбених објеката а оштећења услед клизишта евидентирана су на 232 објекта. По процени 18 кућа више није за становање тако да је ризик од повређивања људи константан.

2.1.4 Снег

У зимским месецима већа количина снега, снежних наноса и ниске температуре до сада су често нарушавале нормалан живот и узроковале одређене штете. У овим условима до отежавања и прекида саобраћаја, честих нестанака електричне енергије, ломљење воћњака и шума, угрожавање кровова на објектима, тешкоћа у снабдевању, здравственој заштити и другим виталним делатностима. Угрожена су села и делови других села који се налазе на неприступачним брдско планинским деловима. Уз то је и проблем старосна структура села односно већи број старачких домаћинстава.

2.1.5 Ветар

Угрожавање ове територије ветровима је присутно као појединачно и у комбинацији са другим непогодама – киша, снег, град, пожар. Најчешће штете од ветра су на крововима објеката, ломљење дрвећа, пољопривредним културама, електро инсталацијама и другим објектима па је неопходно предузимање превентивно оперативних мера на заштити од ветра.

2.1.6 Град

Падавине града на деловима ове територије су и даље присутне и поред организоване противградне заштите. Штете су углавном на материјалним добрима у својини грађана и у државној својини и то посебно на текућој пољопривредној производњи и дугогодишњим засадима, грађевинским објектима и другим добрима. Захваћеност територије овом елементарном непогодом у зависности је од кретања градоносних облака.

2.1.7 Суша

Дуготрајни временски период без атмосферских падавина – суша у протеклом временском периоду био је присутан вероватан је и у будућности. Штета од суше у 2000. години процењена је на 450 милиона динара, док процена индиректних штета није вршена. 2003. годину држава је прогласила сушном те на основу тога омогућила олакшице из ПИО. Утицај суше је најизраженији на пољопривредним културама, обезбеђење становништва водом, угрожавање рибњака, а присутан је висок ризик од пожара.

2.1.8 Мраз

Ниске зимске температуре и пролећни мразеви често узрокују штету на овој територији али је њен обим доста мањи од других опасности. Једна од превентивних мера борбе су и гајење отпорних сорти.

2.1.9 Пожари

Ризици од пожара на овој територији су стално присутни а најугроженији објекти су:

- објекти у коме се складиште лако запаљиве течности и други материјали,
- стамбени објекти са посебним ризиком за подручје града Лознице
- шуме које заузимају 32 % територије, односно шумски пожари

Капацитети у којима су смештене и лако запаљиве материје су:

- Бензинска станица „Данекс – ЦО“ Варош Лешница
- Бензинска станица „НИС Петрол“ Лозница
- Бензинска станица „Лукоил“ Владића Брдо
- Бензинска станица „Лукоил“ раскрсница ул.Учитељске и Карађорђево Лозница

- Бензинска станица „Лукоил“ Бања Ковиљача
- Бензинска станица „ЕКО –Србија“ Лагатор
- Бензинска станица „Опута“ Варош Лешница
- Бензинска станица „ФИН-Макс“ Обилазни пут
- Бензинска станица „МН“ Шепак
- Бензинска станица „Јадар – Вискомпани“ Цикоте
- Бензинска станица „ОМВ“ Лозница
- Бензинска станица „Дабекс-ЦО“ Лагатор
- Бензинска станица „МОЛ“ Лозница
- Бензинска станица „ТНГ Ватрогас – Комерц“ Лозница
- Х.К. „Вискоза – АД Лозофан“.

У периоду од 2001. до 2010. на територији града Лознице било је 1360 пожара који су остали у границама ванредних догађаја ангажовањем Ватрогасно спасилачке јединице Лозница и других снага и средстава на њиховом гашењу. Месеци у којима се пожари најчешће догађају су март – април и јул – август, док су по локацији догађаја на отвореном простору 51%, грађевинским објектима 40%, саобраћајна средства 5% и 4 % остали. У Лозници при МУП-сектору за ванредне ситуације Лозница формирана је ватрогасно спасилачка јединица са 21 запосленим лицем (непрекидно дежурство, а опремљена је са 4 навална возила капацитета 16 м³ воде са пратећом опремом.

2.1.10 Биолошке опасности

У групу ових опасности које су присутне или могу изненадно наступити спадају:

- заразне болести људи и животиња чије присуство се региструје, прати и сузбија тако да нису прерастале у епидемију;
- биљне болести и штеточине које имају капацитет да створе велике материјалне штете;
- ризик од уношења и производње забрањених и штетних или генетски модифицираних биљних и животињских врста.

2.2 УГРОЖЕНОСТ ОД ТЕХНИЧКО – ТЕХНОЛОШКИХ ОПАСНОСТИ

2.2.1 Хемијске опасности

Основни ризици опасности од хемијске контаминације који су непрекидно присутни на овој територији су:

- примена хемијских једињења из групе пестицида у пољопривреди чијом нестручно и нерационалном употребом може доћи до директног или индиректног угрожавања животне средине, људи, биљног и животињског света;
- употреба у индустрији одређених једињења у количинама које имају капацитет угрожавања (хладњача Лозница). Ова хладњача има капацитет од 15т амонијака а хладњача у Драгинцу користи фреон;
- остали хемијски ризици у индустрији су мањег капацитета угрожавања као и при транспорту хемиских материја пре ове територије посебно магистралним путевима Лозница- Шабац и Лозница – Ваљево – Лазаревац.

2.2.2 Саобраћајни удеси

На територији града Лознице најразвијени је друмски саобраћај са доста ризика – претпоставки за удесе односно повређивање људи и материјалне штете.

Ширина путева, кривине, сужења, одрони и клизишта. Конфигурација терена, стање возног парка и дисциплина учесника у саобраћају су реалне претпоставке за исте, који су до сада

били ограниченог карактера тако да је отклањање последица упућено на органе и службе којима је то редовна делатност. Посебан ризик постоји на путу Лозница – Столице- Крупањ, како због сужења тако и због клизишта и честог снега и леда зими на овим деоницама.

2.2.3 Остале опасности

У овој групи опасности су ризици од осталих извора угрожавања мањег капацитета који постоје на територији града Лознице (кварови у индустријским постројењима, тежа повређивања или погибија на раду, тровање, проблеми у водоснабдевању, велики број паса и мачака луталица, разна угрожавања животне средине и др.) које су у надлежности редовних служби али је потребно њихово евидентирање и праћење.

2.3 РАТНА ДЕЈСТВА И ТЕРОРИЗАМ

Угроженост града Лознице ратним дејством и тероризмом, као и другим облицима и угрожавања безбедности могуће је сагледати и процењивати у оквиру укупне опасности од истих према Републици Србији. Према стратешким документима која у ову област сагледавају опасност од оружане агресије на Републику Србију значајно је смањена, али није у потпуности искључена а тероризам је један од највећих ризика и претњи за глобалну, регионалну и националну безбедност. Република Србија може бити место терористичког деловања како непосредно тако и коришћењем њене територије за акције у другим земљама уз везу са другим облицима организованог криминала.

Обзиром на карактеристике савременог наоружања, техничко – технолошка достигнућа и постојање разних врста екстремизма последице по становништво, материјална добра и животну средину могу бити катастрофалне. Одговарајућим документима, законима и организацијом на националном нивоу припрема се одговор на ове изазове, као и у граду Лозница чија територија, снаге и средства су део Републике Србије.

3. МОГУЋЕ ПОСЛЕДИЦЕ И ПОТРЕБЕ ЗА ЗАШТИТУ ОД ВАНРЕДНИХ СИТУАЦИЈА

Обзиром на постојање ризика од настајања ванредних ситуација на територији града Лознице о чијем деловању је дато у претходном поглављу, мере заштите и спасавања које је потребно припремати и предузимати на заштиту од истих су следеће:

- осматрање, обавештавање и узбуњивање и вези са свим опасностима и ризицима угрожавања људи и материјалних добара уз сарадњу са одговарајућим органима и организацијама у граду, суседним општинама, Мачванским округом и Републиком Србијом;
- евакуацију – померање становништва на мање угрожена места у оквиру територије града као и припрема за евентуални прихват становништва из угрожених подручја других општина;
- збрињавање угрожених и пострадалих које подразумева пружање хитног смештаја, здравствене заштите, снабдевање храном, водом и другим виталним потребама;
- склањање људи и материјалних добара, РХБ заштита, замрачивање и друге мере заштиту од ратних дејстава.
- заштиту и спасавање из рушевина, заштита и спасавање од пожара и прву медицинску помоћ;
- заштита и спасавање од поплава;
- заштита и спасавање од НУС
- асанацију терена;
- очување добара битних за опстанак, објеката водоснабдевања, хране биљног и животинског фонда, културно – историјских и других добара;

- одржавање или успостављање рада неопходних служби од јавног интереса, које се и самостално припремају за рад у случају ванредних ситуација.

4. СНАГЕ И СРЕДСТВА ЗА ЗАШТИТУ И СПАСАВАЊЕ

Расположиви капацитети и снаге које се налазе на територији града Лознице и које се могу ангажовати на спречавању настанка и отклањања последица ванредних ситуација су практично сви капацитети, правна и физичка лица која имају обавезу како на заштити личне безбедности и имовине тако и ангажовања по захтевима надлежних органа. Посебне обавезе имају овлашћена и оспособљена и правна лица од посебног значаја за заштиту и спасавање:

- КЈП „Наш дом“ Лозница
- ЈКП „Топлана“ Лозница
- ЈП „Град“ Лозница
- ЗЦ „Др Миленко Марин“ Лозница
- Ветеринарска станица Лозница
- Центар за социјални рад Лозница
- Црвени крст Лозница
- ЈП „Србија Шуме“ ШГ Борања шумска управа Лозница
- ЕПС ел.Шабац – пословница Лозница
- НН ДОО Лозница
- Стобекс ДОО Лозница
- ХТП Бања Ковиљача

Одговарајућим плановима утврдиће се задаци наведених правних лица. За руковођење ванредним ситуацијама на територији града Лознице формиран је градски штаб за ванредне ситуације, а ангажоваће се и руководства месних заједница са повреницима у истим. У извршавању задатака у ванредним ситуацијама ангажоваће се ватрогасно – спасилачка јединица Лозница, државни органи у оквиру својих надлежности, а у случају ширих размера ванредне ситуације за помоћ се обратити суседним општинама, Влади Републике Србије и Војске РС.

У току је усклађивање свих активности и организације цивилне заштите према новој законској регулативи, увођење савремених метода и управљању ванредним ситуација, а постоји потреба да се обезбеди и наменска опрема и средства за реаговање у истим.

5. ЗАКЉУЧНЕ ОЦЕНЕ

1. На територији града Лознице постоји више опасности чије појаве и деловање може бити штетно по људе, материјална и културна добра и животну средину.
2. Висок степен ризика од настанка ванредне ситуације на територији града постоји од следећих опасности:
 - поплава у комбинацији са клизиштима и одронима,
 - земљотреса,
 - суше и комбинација са пожарима,
 - снежних наноса са ниским температурама,
 - ратних дејстава и тероризма.Ризици од осталих опасности су средњи или мањи, а већина је ограничена на поједине области или делове територије.
3. Постоји потреба да се у овој заједници предузму мере и поступци адекватног и планског приступа елеминисањем или смањењу ризика од свих опасности, спремности и реаговања у случају настанка ванредних ситуација, као и санације и ублажавања последица истих.

4. Одговарајуће управљање снагама и средствима које се налазе на територији града је важан задатак у одговору на нежељене догађаје, као и потребе за ослонаце на екстремне капацитете, тако да је усклађивање савремених метода и обезбеђење неопходне опреме и средстава за случај ванредних ситуација један од приоритета.